

SANDT, Maximilian von (Bonn 23 december 1861 – Berlijn 29 januari 1918).

Studeerde rechts- en staatswetenschappen in Bonn en Straatsburg en was achtereenvolgens Regieringssassessor in Frankfurt an der Oder, van 1888 tot 1903 in de Landrat van Bonn, raadsheer bij het ministerie van binnenlandse zaken en van 1907 tot 1917 Regierungspräsident te Aken. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd deze kenner van België en van de Franse taal, en bovendien plichtbewust katholiek, eind augustus 1914 als Verwaltungschef voor België aangewezen. In maart 1917 werd hij tot Wirklicher Geheimer Oberregierungsrat bevorderd. Teruggekeerd naar Duitsland vroeg hij zijn pensionering aan, en was in 1917 nog gedurende korte tijd Verwaltungschef bij het generaal-gouvernement Warschau.

Al kreeg von Sandt kort na zijn aanstelling aan het hoofd van het Duits burgerlijk bestuur in België van de rijkskanselier een aanwijzing om *die kulturelle flämische Bewegung, die ja auch eine Bewegung zugunsten der holländischen Sprache ist, nach Möglichkeit sichtbar zu unterstützen*, toch lijkt het dat hij nauwelijks tot de promotoren gerekend kan worden van de **Flamenpolitik** die van hogerhand vooral door gouverneur-generaal **Moritz von Bissing** en de rijkskanselier **Theobald von Bethmann-Hollweg** werd voorgestaan. Von Sandt was bovenal een ambtelijk denkende uitvoerder, die er vooral toe bijgedragen heeft, in België het ontwrichte bestuursapparaat terug op gang te brengen. Wel werd hij voorzitter van de in januari 1915 door von Bissing aangestelde Ausschuss für flämische Angelegenheiten; die was echter slechts enkele weken actief tot zijn opslorping door de in februari nieuw opgerichte Politische Abteilung onder Oskar von der Lancken-Wakenitz. Op 13 april 1916 stuurde von Sandt aan alle Gentse professoren het bevel, hun onderwijs – in het Nederlands – te hervatten, maar dat werd met een massale weigering beantwoord. In hetzelfde jaar liet hij zich, net als gouverneur-generaal von Bissing, pas na maanden door de Duitse kanselier en door von der Lancken overtuigen van de politieke voordelen van de splitsing van de ministeries. Een Vlaamsgezinde Duitser kan von Sandt zeker niet genoemd worden.

LITERATUUR: A.L. Faingnaert, *Verraad of Zelfverdediging?*, 1933; – G. Bergmann, 'Die Regierungspräsidenten des Regierungsbezirkes Aachen in den Jahren 1834-1922', in *150 Jahre Regierung und Regierungsbezirk Aachen. Beiträge zu ihrer Geschichte*, 1967, p. 309-328; – D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, 1991.

REGINALD DE SCHRYVER*